

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
EKONOMSKI FAKULTET – ZAGREB
STRUČNI STUDIJ POSLOVNE EKONOMIJE
SMJER: POSLOVNE TAJNICE

UVOD U GOSPODARSKU STATISTIKU

ZADACI ZA VJEŽBU IV

---

1. Jedinice za organizaciju turističkog prometa u zemlji i inozemstvu, u R

godina	broj poslovnih jedinica
1994.	184
1995.	203
1996.	233
1997.	237
1998.	271
1999.	333
2000.	343
2001.	330

- a) Za navedeni vremenski niz izračunajte prve diferencije i prosječnu prvu diferenciju.
- b) Izračunajte bazne indekse s bazom 1994.=100. Dobiveni niz indeksnih brojeva prikažite odgovarajućim grafikonom.
- c) Izračunajte pojedinačne stope promjene razine pojave u uzastopnim razdobljima.
- d) Kolike su pojedinačne stope promjene razine pojave u odnosu na 1996. godinu.

2. Broj zaposlenih (godišnji prosjek) u privredi RH

godina	broj zaposlenih u privredi u tisućama
1990.	1301
1991.	1182
1992.	1027
1993.	1002
1994.	976

Izvor: SLJRH-1995, str. 121

- a) Izračunajte indekse broja zaposlenih na bazi 1993.=100. Protumačite konkretno značenje indeksa za 1990. i 1994. godinu.
- b) Izračunajte bazne indekse broja zaposlenih u privredi preračunajte u bazne indekse na bazi 1990.=100. Protumačite značenje indeksa za 1994. godinu.
- c) Bazne indekse preračunajte u verižne. Objasnite značenje verižnog indeksa za 1992. godinu i za 1994. godinu.

3. Devizne rezerve Narodne banke Hrvatske stanje krajem razdoblja

godina, mjesec	devizne rezerve u mil. USD
1994, VI	866
VII	970
VIII	1082
IX	1160
X	1394
XI	1369
XII	1405

Izvor: SLJRH-1995, str. 321

- Navedeni niz prikažite grafički.
- Izračunajte verižne indekse deviznih rezervi i pripadajuće stope promjene.
- Objasnite značenje stopa promjene vezanih za deseti i jedanaesti mjesec 1994. godine.
- Izračunajte indeks na stalnoj bazi (IX, 1994. = 100) vezan za VII i XII mjesec i objasnite njihovo značenje.

4. Indeksi uvoza i izvoza proizvoda za reprodukciju u RH

godina	verižni indeksi	bazni indeksi
	uvoza	izvoza
1985.	-	100
1986.	104.46	108.47
1987.	90.68	123.1
1988.	105.16	126.72
1989.	116.56	140.75
1990.	108.63	157.44

Izvor: SLJRH-1993, str. 320.

- Objasnite verižne indekse uvoza za 1987. i 1988. godinu.
- Izračunajte verižne indekse izvoza.

5. Prijavljena slobodna radna mjesta u RH

godina	Prijavljena slobodna radna mjesta
1990.	235771
1991.	213656
1992.	178100
1993.	149999
1994.	128417
1995.	79159

Izvor: SLJRH-1996, str. 128

- Izračunajte prosječnu godišnju stopu promjene prijavljenih radnih mjesta i konkretno je objasnite.
- Odredite apsolutnu i relativnu promjenu broja prijavljenih radnih mjesta u 1994. godini u odnosu na 1993. godinu i interpretirajte rezultat.

6. Broj samoposluživanja u RH stanje potkraj razdoblja

godina	broj samoposluživanja
1986.	1581
1987.	1686
1988.	1706
1989.	1774
1990.	1853
1991.	1862
1992.	1908
1993.	1970
1994.	1992
1995.	2111

Izvor: SLJRH-1998, str. 346

- Izračunajte prosječnu stopu promjene broja samoposluživanja u promatranom periodu.
- Koliki se broj samoposluživanja može očekivati 2004. godine, ako se i nakon 1995. godine nastavi razvijati po utvrđenoj prosječnoj stopi promjene?
- Izračunajte stope promjene broja samoposluživanja u uzastopnim godinama.
- Izračunajte apsolutno izražene promjene broja samoposluživanja u odnosu na 1991. godinu.
- Izračunajte prosječnu promjenu broja samoposluživanja izraženu apsolutno i konkretno je objasnite.

7. Devizne pričuve Hrvatske narodne banke i poslovnih banaka u razdoblju VII.1998.-III.1999., stanje krajem razdoblja, u milijunima dolara.

Godina, mjesec	1998. VII	VIII	IX	X	XI	XII	1999. I	II	III
HNB	2597.5	2745.2	2757.3	2696.9	2674.7	2815.5	2610.1	2396.3	2450.8
Poslovne banke	2405.8	2405.8	2394.4	2219.8	2035.2	1949.4	1765.6	1660.8	1457.8

Izvor: Mjesečno statističko izvješće 4,1999. strana 75.

- Kolika je bila prosječan mjesečna stopa promjena ukupnih deviznih pričuva u navedenom periodu?
- Kolike bi se ukupne pričuve mogle očekivati prema izračunanoj stopi potkraj srpnja 1999. godine?

8. Udio proizvodnje deterdženta A u ukupnoj proizvodnji deterdženta jedne tvornice u periodu 1992. godine do 2001. godine bilo je kako slijedi:

godina	udio proizvodnje u %
1992.	16.0
1993.	15.3
1994.	15.3
1995.	14.8
1996.	14.8
1997.	15.2
1998.	15.0
1999.	14.8
2000.	14.4
2001.	14.0

- Izračunajte prosječnu stopu promjene udjela proizvodnje deterdženta A u ukupnoj proizvodnji u promatranom periodu i konkretno je protumačite.
- Ako će se udio proizvodnje deterdženta A u ukupnoj proizvodnji mijenjati po utvrđenoj stopi i nakon 2001. godine, koliki se udio može očekivati 2005. godine?
- Izračunajte bazne indekse udjela proizvodnje deterdženta, za baznu godinu uzmite 1996. godinu.
- Izračunajte verižne indekse i protumačite značenje verižnog indeksa za 2001. godinu.

9. Putničke agencije i njihove poslovnice u Hrvatskoj

Godina	Broj putničkih agencija
1995.	250
1996.	304
1997.	340
1998.	404
1999.	708
2000.	748

- Navedeni niz prikažite linijskim grafikonom.
- Izračunajte bazne indekse broja putničkih agencija, 1997. godina je bazna. Izračunati indeks za 1995. i 2000. godinu konkretno objasnite

Izvor: SLJH-2001, str. 383

- Izračunajte prosječnu stopu promjene broja putničkih agencija u promatranom razdoblju. Ako se pretpostavi da će se broj putničkih agencija i nakon 2000. godine mijenjati prema utvrđenoj stopi, koliki se broj agencija može očekivati 2003. godine?

10. Bruto domaći proizvod po stanovniku (USD), u RH

godina	1990.	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.
BDP po stanovniku	5195.3	4023.1	2291.0	2349.2	3137.2	4028.9	4421.9	4398.2	4805.1	4398.6

Izvor: SLJH-2001, str. 180

- Vremenski niz BDP po stanovniku prikažite grafički.
- Izračunajte stope promjene BDP po stanovniku u uzastopnim razdobljima.
- Objasnite značenje izračunate stope za 1999. godinu.
- Izračunajte prosječnu stopu promjene BDP po stanovniku za promatrani period.
- Izračunajte prve diferencije BDP po stanovniku i prosječnu prvu diferenciju za navedeni period i konkretno je interpretirajte.